

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8865/2023
11.05.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Драгане Маринковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Трајковић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Савелић адвокат из ..., ради утврђења извршења недозвољеним, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3266/22 од 01.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 11.05.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3266/22 од 01.11.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3266/22 од 01.11.2022. године и пресуда Основног суда у Нишу П 4854/20 од 25.05.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3266/22 од 01.11.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П 4854/20 од 25.05.2022. године којом је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је недозвољено извршење на стану број .. корисне површине 27м² који се налази у стамбеној згради у улици ... број .. у Нишу, на парцели .. уписаној у лист непокретности .. КО Ниш - ..., које је одређено закључком јавног извршитеља ИИ 1883/19 од 20.06.2019. године (став први изреке) и обавезан тужилац да исплати туженом трошкове парничног поступка у износу од 253.000,00 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, због погрешне примене материјалног права, благовремено изјавио ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Тужени је дао одговор на ревизију.

По оцени Врховног суда, имајући у виду наводе ревидента и одлуке Врховног касационог суда приложене уз ревизију које су донете у битно истоветним чињенично-

правним споровима, о посебној ревизији тужиоца у овом спору потребно је одлучивати ради уједначавања судске праксе.

Одлучујући о изјављеној ревизији у складу са чланом 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, решењем о извршењу Основног суда у Нишу ИИ 15301/19 од 10.06.2019. године одређено је извршење ради наплате новчаног потраживања туженог. Извршење је одређено продајом непокретности које су у катастру непокретности уписане као заједничка својина извршног дужника ВВ и ГГ, између осталог и стана број .. површине 27м² у улици ... број .. у Нишу. Тужилац је 08.07.2003. године са извршним дужником ВВ закључио предуговор о купопродаји стана - гарсоњере површине 30м² на другом спрату стамбено-пословног објекта у улици ... број .., на парцели .. КО Ниш, на којем потписи уговарача нису оверени код суда. У предуговору је констатовано да је тужилац на дан његовог закључења исплатио продавцу део цене у износу од 9.000 евра и да ће остатак цене у истом износу исплатити до 01.11.2003. године, а да ће уговор закључити након исплате цене у целости. Пуномоћјем Ов. 353/04 од 15.01.2004. године властодавац ГГ, други инвеститор изградње означеног објекта, овластио је ВВ да у његово име и за његов рачун може потписивати уговоре о купопродаји станова и пословног простора у објекту у улици ... број .. у Нишу и примити исплату цене. Стамбено-пословна зграда у којој се налази спорни стан озакоњена је правноснажним решењем од 03.08.2017. године и након тога уписана у катастру непокретности. Извршење спроводи јавни извршитељ који је 20.06.2019. године донео закључак о спровођењу извршења. Тај закључак је уписан у катастар непокретности решењем Републичког геодетског завода - Служба за катастар непокретности Ниш од 11.09.2019. године. Правноснажном пресудом на основу признања Основног суда у Нишу П 1908/19 од 11.09.2019. године, донете у спору тужиоца против туженог ВВ, утврђено је право својине тужиоца на предметном стану. То право тужиоца утврђено је и правноснажном пресудом због пропуштања истог суда П 5144/20 од 09.03.2021. године, донете у спору против туженог ГГ. Приговор тужиоца поднет у извршном поступку одбијен је решењем јавног извршитеља, а решењем Основног суда у Нишу одбијен је и његов приговор изјављен против тог решења.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом чланова 20. и 33. Закона о основама својинскоправних односа и чланова 111. и 156. Закона о извршењу и обезбеђењу одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, тужилац је право својине на спорном стану стекао по правноснажности пресуда које имају конститутивно дејство, након уписа забележбе јавног извршитеља о спровођењу извршења у катастру непокретности, тако да је до промене власника на предмету извршења дошло у току извршног поступка и тужилац, који нема писани уговор о купопродаји, дужан је трпети намирење туженог.

Другостепени суд је одбио тужиочеву жалбу и потврдио првостепену пресуду. И по становишту тог суда, тужилац је право својине на спорном стану стекао након забележбе закључка јавног извршитеља о спровођењу извршења, а сагласно правилу о

терету доказивања из члана 231. ЗПП није доставио уговор о купопродаји стана као доказ о стицању права својине пре тога.

По оцени ревизијског суда, основани су наводи тужиоца да су нижестепени судови у овом спору погрешно применили материјално право.

Погрешно је правно становиште нижестепених суда да пресуда на основу признања П 1908/19 од 11.09.2019. године и пресуда због пропуштања П 5144/20 од 09.03.2021. године имају конститутивно дејство и да је тужилац тек са њиховом правноснажношћу стекао право својине на стану који је предмет извршења, што не спречава да се извршни поступак настави и новчано потраживање туженог наплати из вредности тог стана. Обе пресуде су утврђујуће и њима се само декларише садржај правног односа у прошлости, односно утврђује постојање права тужиоца, а не врши се његово конституисање.

Тужилац је у поднетој тужби тврдио да је за спорни стан закључио током 2004. године уговор о купопродаји на којем су потписи уговарача оверени код суда, на основу којег није могао уписати своје право својине у јавној књизи јер објекат у којем се стан налазио није био уписан. Услови за упис објекта остварени су тек након правноснажности решења о његовом озакоњењу, када није могао уписати право својине на предметном стану јер је изгубио примерак уговора о купопродаји и исти није могао прибавити из архиве суда. Због тога је већ у тужби којом је покренуо поступак у овом спору предложио да првостепени суд, пред којим је уговор оверен, у складу са чланом 240. став 3. ЗПП тај уговор прибави по службеној дужности из сопствене архиве. О овом тужиочевом предлогу првостепени суд није одлучио, а другостепени суд је и поред тога применио правило о терету доказивања и по том правилу потврдио првостепену пресуду којом је тужбени захтев одбијен.

Правило о доказивању и терету доказивања је материјално-правне природе. Оно се примењује у случајевима када се на основу изведених доказа и њихове оцене (члан 8) не може са сигурношћу утврдити одређена чињеница. У овом случају је то правило примењено без претходне одлуке суда о тужиочевом предлогу да се исправа на коју се позива, оверени уговор о купопродаји предметног стана, прибави из архиве првостепеног суда по службеној дужности. Због тога чињенично стање у овом спору није у потпуности утврђено, због чега се са сигурношћу не може испитати ни правилност примењеног материјалног права.

Из тих разлога, пресуде нижестепених суда су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, сагласно одредби члана 240. став 3. ЗПП, по службеној дужности из своје архиве прибавити уговор о купопродаји спорног стана за који тужилац тврди да је закључен током 2004. године, и у зависности од чињенице да ли такав уговор постоји и да ли испуњава законом прописану форму, одлучити о тужбеном захтеву којим се тражи недопуштеност извршења на предметном стану, као тужиочевом власништву.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић